

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm VII. Si duobus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

secundum, se iniquum sit, quandoquidem in malefactis praesumitur mala intentio. *c. 1. de praesumpt.* Nisi praesumptio ista contrariis praesumptionibus infringatur. *arg. l. Si non conuicti. s. de iniuriis.* vbi probatio ei incumbit, qui aliquid iniuriosum se, non conuicti causam dixisse ait.

CAPITVLVM VII.

Si duobus.

PARAPHRASIS.

Titius & Caius litigabant coram Episcopo v. g. suo; vterque appellauit, Titius ad Papam, Caius vero ad mediatum, videlicet Archiepiscopum, nullam mentionem faciens de appellatione à Titio interposita; quare Archiepiscopus Titium citauit, qui si non compareat per se, vel Procuratorem, vel aliam contumax extiterit, valet excommunicatio in ipsum promulgata, dummodo Iudex seu Archiepiscopus nesciuerit ad Pontificem appellatum fuisse.

SUMMARIUM.

1. Si vterque litigantium à iudice appellent ad diuersos iudices, minorem & maiorem, ad minoris citationem (si is nesciat ad maiorem esse appellatum) appellans ad maiorem comparere tenetur, & si non compareat, valde ut contumax excommunicabitur.
2. Citatus à iudice, qui habet jurisdictionem in personam & causam, nisi accidens interuenierit, non comparens in contumacia constituitur.
Nisi notorium sit, exceptionem hanc declinatoriam competere citato.
3. Clericus citatus à iudice seculari, creditus ab eo esse laicus, licet non compareat, nec exceptionem opponat Clericatus, non constituitur in contumacia.

NOtand. vnicum. Si vterq; litigantium à sententia Iudicis, quatenus ea ipsis contraria est (prout dixi in *c. Significarent. 1. de except.*) appellent ad diuerso. Iudices

minorem & maiorem, distingui debet, num Iudex minor sciat appellatum esse ad tribunal maius; hoc casu procedere non potest, quia maioris Iudicis potestas absorbet inferiorem, *Argum. l. Contra. 54. §. Is vero. ff. de re jud.* an vero nesciat; tunc si citet alteram partem, eaq; nihil excipiendo non compareat, tanquam contumax valde excommunicabitur.

Corollarium. Si Iudex, qui haberet Iurisdictionem in personam & causam hanc, nisi accidens interueniret, citet, & citatus non compareat, in contumacia constituitur. *l. 2. ff. Si quis in jus vocatus non jerit.*

Exemplum est: Si Clericus dicatur hominem occidisse, idcirco citetur ab Episcopo suo, comparere debet, & allegare, quod in loco diocesis exempto occiderit, ne alioquin potestatem ordinariam contemnere videatur.

Excipe nisi notorium sit, exceptionem hanc declinatoriam competere citato, quia frustra allegatio eius requiritur, quod notorium est, & ita docet *Gl. hic verb. Nisi cognouerit. Alex. n. 27. Franc. super cit. Gl. vbi* similiter aiunt ex communi doctrina, quod Religiosi exempti, si citentur ab Ordinario, non tenentur allegare priuilegium exemptionis, si notorium sit.

Alia ratio est, si Iudex secularis citet Clericum, quem probabiliter putat esse laicum, Clericus vero non compareat, nec exceptionem Clericatus opponat, hoc enim casu non constituitur in contumacia, propterea quod in Iudice nullum sit fundamentum jurisdictionis erga hanc personam, & ideo citatio eius, cum ipso jure nulla sit, nullum contumaciae effectum producere possit, sicuti ex *Joann. Andr. in c. Scienti. de Reg. jur. in 6. notat Franc. citato loco.*

S. Denique.

Si quis à Iudice seculari ante vel post definitiuam sententiam ad Sedem Romanam appellauerit, distinguendum est: num tribunal à quo, sub temporali jurisdictione Pontificis contineatur, hoc casu procedit appellatio, an vero extra jurisdictionem

ditionem Papæ temporalem existat, hoc casu secundum consuetudinem valere potest, sed spectato communi jure non valet.

SUMMARIUM.

4. A seculari iudice, qui non est de temporali jurisdictione Ecclesie, de jure communi ad Papam non appellatur, licet appellatio hac secundum consuetudinem valere possit.
5. Ordinariè & directe Papa non se immiscet causis secularibus & judiciis extra terras Ecclesie sue, seu Patrimonij S. Petri.

4 **NOT. I.** Valida est consuetudo; vt à Iudice laico appelletur ad Ecclesiasticum. *Arg. c. Si Clericus. 5. & c. Licet. 10. de foro competente*, sed vice versâ non valet consuetudo, vt ab Ecclesiastico Iudice appelletur ad secularem, quia maius & dignius est tribunal Ecclesiasticum, quàm seculare; appellatio autem necessariò sit à minore ad maius tribunal.

NOT. 2. Ordinariè & directe Summus Pontifex non immiscet se secularibus causis & judiciis extra terras Ecclesie sue, quæ dicuntur esse patrimonij S. Petri. sicut docet *in c. Nouit. 13. Not. 1. de judiciis*.

CAPITVLVM VIII.

Ex ratione.

PARAPHRASIS.

Tametsi annus & ex causa iusta biennium prosequendæ & finiendæ appellationi jure definitum sit, tamen si aliquis propter impotentiam intra hoc tempus appellationem prosequi intermisit, etiam postea audiri debet, & iustitia ipsi contra priorem Iudicem administrari.

SUMMARIUM.

1. Impedito agere, non currit tempus seu fatale prosequenda appellationis, ita vt etiam post biennij lapsum appellans audiri debeat, saltem per beneficium restitutionis in integrum, si ex proprio facto impeditus fuerit.

NOTAND. vnicum. Impedito agere, non currit tempus seu fatale prosequendæ appellationis, vt si viæ hostibus infestæ sint, quominus ad Iudicem appellationis accedatur, vel si Iudex noluerit, vel non potuerit causam audire, & cognoscere, tali casu ipso jure illæsus seruari debet, ita vt etiam post biennij lapsum audiatur appellans, sicuti *Gl. hic tradit. verb. Impotentiam. Arg. Cap. ex insinuatione. 50. h. tit. vbi Gl. magna ait*, quòd impedimentum Iudicis non nocet causæ, nec partibus præiudicat; sin autem appellans ex proprio facto impeditus fuit, v. g. propter inopiam, aut quia ipse, vel Procurator eius in via captus est, saltem per restitutionem in integrum ipsi subueniendum est, quia id generale est: *quod si per me non stat, mihi imputari non debet*, ait *Gl. finalis hic*.

CAPITVLVM IX.

Meminimus.

PARAPHRASIS.

Si Iudici causa aliqua à Pontifice commissæ sit adiunctâ clausulâ *remota appellatione*, & pars, postquam citatione præuenta fuit, iter arripuit ad Sedem Apostolicam, Iudex delegatus nihilominus procedat, secus est si ante citationem iter arripuit.

SUMMARIUM.

1. Si Reus post legitimam citationem verbo vel facto appellauerit à iudice delegato, cui causa commissæ erat *remota appellatione*, delegatus in causa procedet, non item si ante citationem appellasset.

NOT. vnic. Per citationem legitimam reus præuentus censetur, quo minùs postea appellare possit, seu verbo, seu facto, v. g. iter arripiendo ad superiorem, si is causam commiserat *remotâ appellatione*, sin autem pars nunquam per citationem præuenta, ad sedem Apostolicam personaliter iter arripuit, bonâ fide & sine fraude, interea secura esse debet, vt nihil contra eam